

Környey Béla meghalt

Meghalt a legnagyobb magyar énekes: *Környey Béla*. Pályája tetőfokán, viruló egészségben álnokul és váratlanul sujtott le rá a halál, mint Hagen gyilkos dárdája a hős Szigfridre: a magyar éneklés Szigfridje nincs többé. Csütörtökön zugni fognak az Operaházban a gyászinduló harsonái s a közönség, mely mindig oly hangos volt, mely annyiszor éljenzett és tapsolt, döbbentesen néma lesz. Őt pedig elborítja a rajongók utolsó virágja, utolsó babérja...

A magyar operai művészetet az utóbbi fél században még csak egy ilyen veszteség érte — Takáts Mihály halála. Takátsban és Környeyben nemcsak két ünnepest énekest veszítettünk el, hanem elnémult bennük a magyar ének két csodálatos inkarnációja. Az, amire iskola nem taníthat, amire a nagy európai zenei stílus nem nevelhet, amit karmester nem mutathat. Az, amit az olasz, a francia, a német a maga nyelvén és éneklésében évszázadokon át kitermelt száz és száz énekes, valamennyi jó éneke számára, de amit hagyomány és hosszú fejlődés híján a magyar művészet csak egyes kivételes egyénekben alkothatott meg, kikben a zseni, az ösztön pattantotta ki a magyar éneket, a magyar énekstílust.

Ehhez Környey Bélának nem is kellett a belkanto hivatalos iskoláját járnia. Sőt talán jó is volt, hogy nem járt. A körítés, a statisztálás, a vidék volt az iskolája, mint annyi régi nagy művésziünké. A Népszínház körében kezdte pályafutását s első kis szerepeit az egyik milléniumi darabban, az *Ezer év*-ben énekelte. Meghallották zengő, hatalmas baritonját — tíz éven át baritonista volt — s a délvédelmi szintársulat direktora elvitte operett- és népszínműénekesnek Zomborba, Bajára. Tünelmes hangjának csakhamar híre ment és a következő szezonban elszegődik Debrecenbe, majd Szegedre. *Krecsányi Ignác*, a magyar színpadi talantomoknak éles szemű fölfedezője, már vezetésre szerződötti Temesvár-budai társulathoz.

Itt kezdődik Környey igazi karrierje. Rendszeresen megtanul énekelni s már operákban is föllép. Híres szerepe volt *Ernáni*, a pestiek is átjártak a Budai Színkörbe, hogy meghallgassák. A *Carman*-ben is szerepelt, de nem mint Don José, hanem, mint Escamillo. Azonkívül ünnepest Rip van Winkle, Henry márkí

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Környey Béla meghalt*

Forrás:

Magyarország

3m

(Hely)

1925. 4. 29

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Környey Béla

Idő

"1925"

Személy

a *Korneviller harangok*-ban, de nagy-szerű népszínműénekes is, a *Sárga csikó*-ban Csorba Laci, a *Piros bugyellár*-ban Csillag örmestert adja. A pesti direktorok már mind ismerik s igyekeznek a fővárosba csalni őt, csak — az Opera nem vesz tudomást róla. S ez fájt neki, sokszor panaszkodott miatta.

Mégis rövidesen Budapestre került. A Király-Színház operaelőadásokat kezdett rendezni, s ez alkalommal Környeyt léptette föl a *Szevillai borbély*-ban, Figaro szerepében. Kitűnően játszotta és mesteri könnyedséggel énekelte. Közben megbukott a régi Népszínház és Mader Rezső megszervezte benne a nagy lendülettel megindult, de gyors véget ért *Vigoperát*. Ennek lett Környey Béla — most már — *hőstenorja*. De még mindig késik az Operához való szerződése. A Király-Színházban is volt akkoriban néhány emlékezetes nagy sikere: a *Bolygó görög*-ben, Buttykay gyönyörű zenéjű operettjében, s utána Kaesóh Pongrác nagy magyar zenés játékában, a *Rákóczi*-ban.

D'Albert operája, a *Hegyek alján* diadallal kezd bejárni Európa színpadjait. Az Operaház megszerzi a darabot s a hős: Pedro szerepére énekest keres. Most már nem lehetett elmellőzni Környeyt. Ereje, férfassága, ragyogó orgánuma, népszínműveken edződött realiztikus, parasztiás játéka predestinálták erre a szerepre. Mészáros igazgató végre szerződötti Környeyt s a darab premierjén volt az új hőstenor bemutatkozása. Egyike az Operaház legforróbb, legzajosabb estéinek. Szántalanszor hívták Környeyt — egy estén a főváros legünnepeltebb művésze lett.

Sorban következtek az új szerepek és új diadalok. Puccini magyar sikereinek Környey és Szamosi Elza a fő részesei. Rodolphe, Cavaradossi felejthetetlen alakításai. Mikor Tango került az Operához, azonnal figyelmessé lett arra a csodás művészi értékre, mely Környey or-

gánumban és heorikus egyéniségében rejlett. A Bánffy—Hevesi korszak utóján rendezett *Aidá*-jának Környey volt a Radameszje. Még a legnagyobb olasz tenoroktól se hallottuk ragyogóbb, imponálóbb előadásban ezt a szerepet. E sikeréhez csatlakozott Mauriko-ja és később hatalmas erejű Otello-ja. De minden szerepe közt legmélyebben és legerősebben vésődött emlékezetünkbe *Bánk bán*-ja. A tragédiát és Erkel muzsikáját talán senki sem szólaltatta meg eddig olyan megrázó, fenséges módon, mint Környey. S az énekes színpadon egy Bánk sem volt oly izig-vérig magyar, mint ő.

Ha a magyar énekes színészet történelme a huszadik század elejét az operai művészet nagy renesszánszának és fénykorának fogja nevezni, ennek a kornak

egyik legjelentősebb vezető művésze Környey Béla volt. Felejthetetlen emlékü utódja azoknak a nagyoknak, kik a múlt században a magyar dalművészetet megteremtették.

Betegsége és halála

Környey Béla mindössze négy napig volt beteg. A legrettenetesebb és legfájdalmasabb betegségek egyike, az *orbanc* támadta meg és ölte meg életének viruló idejében. Májusban lett volna ötvenéves. Utolsó föllépésén, mikor a múlt hét keddjén *Németi* Máriával szerepelt utoljára az Operaház színpadán, éppen akkor aratta egyik legszebb és legmelegebb sikerét. Olyan nagy sikerrel és kedvvel énekelte, hogy ismerősei, akik pedig Környeynél igazán hozzá voltak szokva a nagy sikerekhez, tömegesen keresték föl a nagy művészt gratulációikkal. Csütörtökön Béla napja volt és a család egy kedves ünnepséget akart rendezni a tiszteletére. És Környey éppen ezen a napon lett beteg.

Csütörtökön este 11 óra körül a Főszek Klubban panaszkodni kezdett, hogy láza van. Akkor még senki sem gondolhatta, hogy a betegség ilyen